

La PXL recorre al Tribunal Constitucional la decisió del Suprem d'excloure'ns del cas de la sentència del 25% de castellà

written by Redacció Unilateral | 6 d'abril de 2024

La Plataforma per la Llengua ha presentat un **recurs d'empara** al Tribunal Constitucional (TC) contra la decisió del Tribunal Suprem de no admetre a tràmit el [recurs de l'entitat](#) per tal que les entitats en defensa del català no quedessin [excloses del procés judicial](#) del 25% de castellà a les aules. El recurs d'empara s'ha presentat juntament amb les organitzacions amb qui es va formar un front judicial comú per tombar la interlocutòria i, a través d'un tràmit diferenciat, per aconseguir la nul·litat de la sentència (per la intervenció en el procés del jutge Javier Aguayo). Per l'entitat, hi ha hagut una **triple vulneració de drets fonamentals**: el dret a la tutela judicial efectiva, el dret a la igualtat de tracte i no discriminació, i el dret a tenir el jutge predeterminat per la llei.

Aquest febrer el Tribunal Suprem (TS) va decidir no admetre a tràmit el **recurs de cassació** presentat per Plataforma per la Llengua contra la resolució del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) que [confirmava](#) el que ja havia comunicat uns mesos abans: que [excloïa](#) del **procés judicial** totes les entitats que pretenien recórrer contra la interlocutòria. El mateix TSJC, tanmateix, sí que havia admès com a parts interessades dues entitats en defensa del castellà: Asamblea por una Escuela Bilingüe i Hablamos Español.

Per Plataforma per la Llengua, la decisió del TSJC era del tot

irregular i l'excusa que al·legava per no acceptar l'entitat com a part interessada era particularment ridícula, atès que **ho justificava perquè el cas tenia a veure amb la vehicularitat del castellà, i no pas amb la del català**, quan és evident que l'ús d'una llengua i de l'altra són vasos comunicants. L'ONG del català recorda que el dret a participar en l'execució d'una sentència que afecta els interessos legítims de l'entitat forma part del dret a la tutela judicial efectiva prevista en l'article 24 de la Constitució espanyola.

Amb l'exclusió del procés judicial, **s'ha negat a l'entitat la possibilitat de defensar la seva posició** sobre l'execució de la sentència, una execució dictada arran d'una petició d'Assemblea per una Escuela Bilingüe. Cal tenir en compte que un principi bàsic del dret processal és el principi de contradicció i que no hi pot haver un procés judicial en què només s'accepti la participació d'una de les parts.

És per això que l'entitat considera que **no ha rebut un tracte igualitari en aquest procés judicial** i que, per dissimular la discriminació, el mateix tribunal ja va evitar resoldre totes les peticions de personació en una mateixa resolució, i va optar per emetre dues resolucions diferenciades en funció de si les entitats eren partidàries o contràries a introduir el castellà com a llengua vehicular. L'aplicació diferent de la llei en funció d'aquest criteri vulnera, per Plataforma per la Llengua, l'article 14 de la Constitució espanyola, que diu que tots els ciutadans són iguals davant la llei. En aquest cas, a més, el tribunal va rebutjar la personació de l'entitat per la posició processal que intuïa que defensava, per bé que Plataforma per la Llengua no va tenir ni l'oportunitat de manifestar-la en el procés judicial.

El 31 de maig de 2022 es va presentar el front judicial d'entitats per anul·lar la sentència del 25% arran de la participació irregular del jutge Aguayo

El vot clau d'Aguayo Mejía que desfà l'empat i exclou del procés les entitats en defensa del català

Plataforma per la Llengua recorda que la decisió d'excloure del cas les organitzacions que defensen el català no va ser pas unànime. Dels cinc membres del TSJC, dos van emetre un vot particular en contra amb el mateix argument que defensa l'entitat. Tanmateix, el vot clau que va desfer l'empat i va excloure les entitats en defensa del català en aquest procés judicial va ser el del jutge Javier Aguayo Mejía, president de la sala contenciosa administrativa del TSJC. L'organització denuncia que **aquest jutge ha intervingut en el cas [vulnerant els principis de defensa bàsics](#)**, perquè el desembre del 2020, un dia abans que fos emesa la sentència, es van aprovar una sèrie de normes sobre la composició de les seccions i els tribunals del TSJC que van permetre l'assignació irregular d'Aguayo. En concret, **el jutge va poder triar intervenir en el cas**, un fet que vulnera un principi jurídic fonamental en les democràcies occidentals i que està recollit a la mateixa Constitució espanyola: el dret a ser jutjat per un magistrat que estigui predeterminat per la llei.

Les organitzacions del front judicial que van reclamar personar-se en la causa van presentar un primer tràmit amb la voluntat de lluitar contra l'execució de la sentència, però també un [segon tràmit](#) per reclamar-ne la nul·litat general, tenint en compte la participació irregular d'Aguayo en el cas. Plataforma per la Llengua considera que la ratificació del TSJC sobre la decisió d'excloure les entitats que volien combatre l'execució de la sentència no va afectar aquest segon tràmit, que encara ni tan sols s'ha resolt ni valorat, i recorda al Tribunal Constitucional que **la intervenció d'Aguayo no s'ajusta a les garanties del dret constitucional, motiu pel qual caldria anul·lar la sentència del 2020 que imposava el mínim del 25% de castellà.**

Cronologia del cas de la sentència del 25% de castellà a l'escola

El maig del 2022 Plataforma per la Llengua va impulsar un [front comú judicial](#) d'entitats en defensa del català a l'escola que, en primer lloc, volia personar-se en el procés judicial per poder-se oposar a la interlocutòria del TSJC. **Aquesta interlocutòria**, dictada arran d'una petició d'Assemblea por una Escuela Bilingüe per aplicar la sentència del 25% de castellà, obligava el Govern a enviar instruccions a les escoles per fer-la complir. Tanmateix, per les entitats en defensa del català, **no aplicava correctament la sentència de la qual es derivava i en feia una interpretació expansiva: permetia fins a un 75% de castellà a l'escola.** No s'ajustava, per tant, a dret i vulnerava la mateixa jurisprudència del TSJC. Segons el text, qualsevol família podria ser considerada part interessada en la causa pel fet de portar els fills a l'escola, i, com que la sentència es va dictar en el marc d'un plet general que afecta tot el sistema i no un únic centre educatiu, deixa a les mans de famílies particulars l'execució de polítiques públiques que són competència de l'administració.

El TSJC va decidir no admetre com a parts interessades les

entitats en defensa del català, a diferència d'Assemblea per una Escuela Bilingüe i Hablamos Español, i **Plataforma per la Llengua**, per tant, **no va poder ni posicionar-se sobre l'execució de la sentència**. El TSJC, però, va tirar pel dret i va requerir a l'aleshores conseller d'Educació, Josep González-Cambray, que abans de quinze dies dictés les instruccions perquè, com a mínim, una assignatura troncal es fes en castellà i s'establissin garanties per fer-ho complir. **L'executiu català va aprovar *in extremis* una [lleï sobre les llengües](#) a l'escola** que no definia el castellà com a llengua vehicular, però sí com a llengua curricular, **i un decret llei que rebutjava els percentatges** en l'ensenyament de llengües i establí que el Departament d'Educació era l'únic responsable legal dels projectes lingüístics dels centres. **Aquestes dues novetats legislatives van servir al Govern per respondre al TSJC que la sentència no es podia complir**, perquè el nou marc legal n'impedia l'execució, i el TSJC va plantejar una qüestió d'inconstitucionalitat sobre la nova normativa al Tribunal Constitucional, que ara s'ha de pronunciar sobre quina validesa jurídica tenen tant la llei com el decret llei.

Dues decisions a la taula del Tribunal Constitucional, mentre el TSJC continua dictant sentències escola a escola

Són dues, per tant, les decisions que ha de prendre el Tribunal Constitucional sobre l'escola en català. D'una banda, té l'oportunitat de donar la raó a **Plataforma per la Llengua i declarar nul·la la sentència del 25%** de castellà per la intervenció irregular del jutge Aguayo (o, si més no, les resolucions posteriors a l'exclusió del procés de les entitats en defensa del català per tal de readmetre l'entitat com a part interessada). D'altra banda, també pot decidir **declarar inconstitucionals la llei i el decret llei de la Generalitat de Catalunya i forçar l'aplicació directa de la sentència**, o declarar-ho constitucional.

En aquest darrer supòsit, però, **Plataforma per la Llengua ja va alertar també que la llei no asseguraria el manteniment del**

sistema d'immersió lingüística, atès que defineix el castellà com a llengua "d'ús curricular" i això podria obrir la porta al govern espanyol a fixar fins a un 50% de castellà a l'escola, emparant-se en la llei d'educació espanyola (LOMLOE o Llei Celáa), que fixa que l'executiu estatal té la potestat de fixar el 50% del currículum. En paral·lel, el TSJC continua dictant sentències per fixar percentatges de castellà a classes concretes d'infants arran de la denúncia particular dels seus pares. Pel que fa al recurs de Plataforma per la Llengua, si el Tribunal Constitucional no el tingués en compte, **l'entitat recorreria a la justícia europea, atès que la seva jurisprudència l'empara.**